

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ezen kívül minden hirdetésnél 60 fl. bélyegdíj fizetendő. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyzsége szerint.

Sztavna, (Ungm.) 1899- okt. 10.

Ne vesztegeljünk.

Az „Országos Erdészeti Altiszti Segély- és Nyugdíj Egyesületről.

„Gondolkodni és cselekedni, cselekedni és gondolkodni ez összege minden bölcsességnek.“ — Ha valamit jónak és célszerűnek ítélünk akkor azt lehetőleg mielőbb az életbe vigyük által.

Mindenki — ha csak egy kicsit is érdeklődik valami iránt, tudatában van annak, hogy az egyesülésben, az egyetértésben és az együttműködésben rejlik a nagy hatalom — és legyőzhetlen erő.

Igen, az egyetértés és az együttműködés azon hatalmas erő, mely által az emberiség Isten kegyelmével és segítségével még a mai felvilágosult és rohamosan előrehaladó korban is képes egyes egyedül a maga elé kitűzött cél felé biztos lépésekkel haladni,

Az egyesülés, az együttműködés azon nagy erő, mely által — de csakis Isten segítségével, jó magunk és humánusan gondolkodó felettes előljáróink támogatásával lehet nagyobb dolgokat művelni s egyetértve azokat tapintatosan keresztül is vinni.

Ha valaha, úgy most, a mai művelt, de mindamellett közönyös korszakban, nekünk erdészeti és vadászati altiszteknek igen nagy szükségünk van az egyetértésre, összetartásra és az egyműttműködésre, hogy képesek legyünk a fáradhatlan s odaadó buzgalmu t. Pod-

hradszky Emil úr kedves kartársunk által kibontott s magasan lobogtatott zászló alatt hivatásunknak lelkiismeretesen s alaposan úgy erkölcsileg mint anyagilag megfelelni, melynek tagjaivá szegődtünk.

Hogy kötelezettségünknek alaposan meg tudjunk felelni, e végre egysületi életünk mezejéről nem szabad hiányoznia az egymás iránti kölcsönös szeretet — s tiszteletnek sem, mert tulajdonképen ez az, a mi az egyesületi életnek a lüktető erőt adja, a mi minket az egyesületi életben kormányoz s a magunk elé kitűzött cél megvalósulása felé vezet.

Hogy az egyesületi életben az egymás iránti tisztelet s szeretet milyen nagy szerepet játszik s viszont hogy az egyesületi élet mit sem ér szeretet nélkül, — szolgáljanak nekünk például őseink, a kik midőn e szép hazába bejöttek, s azt elfoglalva más népeknél nem találtak rokonszenvre: kénytelenek voltak szünet nélkül védekezni az ellenük törő népek ellen. — S kérдем? Őseink megállták volna-e a honfoglalás nagy munkáját s elérték volna-e a maguk elé kitűzött célt, ha nomád, — de összetartó életükből hiányzott volna az egymás iránti kölcsönös tisztelet s szeretet? Nem! Ha ez hiányzott volna, úgy semmire sem mentek volna. Hiába lett volna minden fáradozásuk s igyekezetük — romba dőlt volna összes vérrel pecsételt munkájok. —

Tagadhatlan tehát az: hogy nekünk erdészeti és vadászati altiszti személyzetnek, ha hódítani akarunk, úgy a társadalomban az előnkbe tűzött cél eléréséhez izmosodásra föl-

tétlenül szükségünk van. Ezt az izmosodást megeléjük, ha kutatni fogjuk és pedig az egyesületi élet mezején az egyetértésben, az együttmunkálkodásban és az egymás iránti kölcsönös tisztelet — s szeretetben. — Azonban sajnós, hogy daczára annak, hogy kedves lapunkban hangoztatjuk s hirdetjük azt, mégis hiányzik köztünk az annyira szükséges kartársi szeretet, — hiányzott a multban, hiányzik az sok tekintetben a jelenben is, — s hogy ne hiányozzék legalább a jövőben, az egyedül rajtunk mulhat. Hogy pedig rajtunk ne muljon, szerény véleményem szerint a nagy fáradsággal szerkesztett s fenntartott egyedüli organumunk, az „Erdészeti Ujság“ tömeges pártolása, s annak a legszélesebb körben való terjesztése által vélem elérhetőnek.

Nagyon találóan mondta azt egy tudós: hogy, „ha nem tudsz szeretni, ne lépd át a társas élet küszöbét“, — épen így a mi egyesülésünket czélzó fáradozásunk is semmitérő, üres s szappanbuborékhoz hasonló szeretet s egymás iránti tisztelet nélkül; de ezenkívül elhibázott lesz a már eddig elért eredmény is.

Mint fennebb említettem, művelt világban élünk. Látjuk s tapasztaljuk azt, hogy a jelen időben minden ember társulni kíván. Tudjuk s látjuk azt, hogy a mostani korban mindenki (tisztelet a kivételnek:) csak a maga érdekét tolja

előtérbe. A mások érdekeivel keveset vagy semmit sem törődik.

Ezen tapasztalat alapján nekünk erdészeti s vadászati altiszteknek nem szabad összetett kezekkel s közönyös szemekkel nézni a világ folyását, hanem zászlónk alá tömörülve a célba vett egyesületet vigyük a létesülés felé.

Ámha az egyesülést szomjuhozó korral akarunk haladni, okvetlenül meg kell mutatni és meg kell értetni a világgal azt, hogy mi is nemcsak névleg létezőnk, hanem valóban élünk s képesek vagyunk a saját lábunkon is járni. Hogy a korral lépést tarthassunk, ahhoz szükséges mint fennebb említém a kölcsönös tisztelet és szeretet, a tiszteletnek s szeretetnek pedig mondhatni egyik legfőbb tényezője és lelke szaklapunk és az egyesületi élet.

Ezeknek előrebocsátása után nekem az az óhajom: ne hagyjuk szünetelni a Budapesten tartott gyűlésen t. Podhradszky Emil ur kedves szaktársuuk által szerkesztett s ott megvitatott „Országos Erdészeti Altiszti Segély- és Nyugdíj Egyesület“ alapszabályának tervezetét, hanem hozzuk azt érvényre is, mert most már annak megvalósulása mindnyájunkra nélkülözhetlenné vált. Hogy erre szükségünk van, az kitűnik már a fentebbiekből is, ezeken kívül mi erdészeti és vadászati altisztek elegenden vagyunk arra, hogy az egyesületet létesítsük, és

TÁRCSA.

Az első krajczár.

Régen volt, még ma is emlékezem rá, a mikor édes anyám egy napon palatáblával és palavesszővel lepett meg és így szólt hozzám:

— Készülj leányom! holnap föladlak az iskolába.

Nem hiszem, hogy lett volna gyermek, a mely jobban örült volna hasonló kijelentésnek, mint én. Boldogságtól dobogó szívvél követtem anyámat a szent falak közé, hol ezen túl az édes otthonon kívül legkedvesebb helyem volt.

A mint egyszer az iskolából hazafelé ballagtam, valami fényességet vettem észre az utcza porában s miután sietve felemeltem, láttam csak, hogy az egy vadonat új krajczár. Gyermekes örömmel siettem haza

s ujongva mutattam meg leletemet anyámnak, kérve őt egyuttal, hogy vasárnap vezessen el engem a talált pénzen egyet-mást bevásárolni, mert hiszen ő jobban tudja, mi mindenre van szükségem.

Anyám megmosolyogta buzgólkodásomat s azt mondta, hogy ezen bizon nem sokat lehet bevásárolni, hanem tegyem csak el, mert „krajczárból lesz a forint.“

— Hát aztán mi az a forint? — kérdeztem én kíváncsian.

— Az egy nagyobb értékű pénz, kedves leányom, száz ilyen tesz ki annyit; azon már többet lehet vásárolni — szólt az édes anyám.

Én megnyugodva fogadtam édes anyám tanácsát s biztos helyre tettem el a krajczáromat, sőt kíváncsian vártam, hogy mikor lesz majd forint belőle. Valahányszor az iskolából haza jöttem, mindig első dolgom volt utánna nézni, hogy átváltozott-e már forinttá, de bizon csak elszomorodtam, hogy olyan lassan megy az átváltozás.

Édes anyám titkon figyelemmel kísért s nyilván

azt felkarolva kitartó pártolás — s tagjainak tömörülése által fentartsuk és létét biztosítsuk, a miért majdan az utókor is a kezdeményező t. Podhradszky Emil szerkesztő — s az ügyet szívéükön viselő úttörők iránt — hálás visszaemlékezéssel fog adózni. —

Igaz ugyan, hogy több uradalomban, úgy az ungvári m. kir. főerdőhivatal kerületében is ily természetű segélyegyesület már két éve fennáll, — melynek üdvös voltánál fogva, mindnyájan kivétel nélkül tagjai vagyunk, de azért mindamellett nagy szükségünk van egy „Országos Erdészeti és Vadászati Altiszti Segély és Nyugdíj Egyesület“-re is, mely hivatva volna aggkorunkban rajtunk s esetleges elhalálozásunknál életben marad családunk nyomorán segíteni.

Vannak ugyan még körünkben olyanok is, kik azt hangoztatják: minek nekünk két egyesület: Az ilyenek vagy annak áldásos voltát nem bírják felfogni, vagy pedig nem akarják annak nagy horderejét megérteni, — ezeknek csak ama példabeszéddel válaszolhatunk, hogy: „egy fecske még nem csinál tavaszt“. — Szerény véleményem szerint, ha a kérdéses „Országos Egyesület“ végleg megalakul, idővel a már fennálló egyesületek is megerősödve bele fognak olvadni, vagy pedig mint fiók egyesületek működni, — a mi igen is helyén való volna.

Egy szó mint száz, a mai állapot nem felel meg érdekeinknek, aki haladni és nem elmaradni akar, annak munkálkodnia kell s mi is, ha nem akarunk hátramaradni, sorakozzunk a kitűzött zászlónk alá s tömörülve egyesületté, igyekezzünk annak mielőbb megvalósulását előmozdítani.

Ugy hiszem az erdészeti és vadászati altisztek egy régi óhája teljesülne az egyesület létrejöttével.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Répay Albert

m. kir. erdőőr.

Nehéz kitartani.

Abban a küzdelemben, melyet az erdészeti és vadászati altiszti személyzet érdekében immár hatodik éve folytatunk, legnagyobb szükség van a kitartásra, mert ne higgye azt senki, hogy olyan átalakulások, mint a milyeneket ennél a tekintélyes testületnél óhajtunk, a pillanat művei lehetnek. Nem különbözik ez talán semmiben attól, mint mikor apró magocskákból terebélyes fát akarunk nevelni, melynek izmos dereka, hatalmas koronája ellentállani tudjon a viharok dúló hatalmának. Mennyi ápolásra, gondviselésre, türelmes várakozásra van ennél szükségünk, azt legjobban fogják tudni lapunk tisztelt olvasói, kiknek egész életük folyása nem egyéb az ilyen munkálkodás folytonos láncolatánál.

Midőn öt évvel ezelőtt hozzá kezdtünk munkál-

sejtve szomorúságom okát, egyszer meg is kérdezte, hogy mi lelt, mire szinte pityeregve mondtam el neki, hogy miért vagyok annyira elkeseredve,

— Kedves gyermekem, — szólt anyám — az nem megy olyan gyorsan; hiszen láthattad, hogy mikor a magokat is elvettem a földbe, milyen későre keltek csak ki. Nem megy az olyan hamar! Mennyi ideig kellett nekem is türelmesen öntözgetni a földet, míg kikelt és megizmosodott a veteményem és még azután is sok időhe került, míg a terményt élvezhettük.

— De hát mit tegyek már most? Én is tegyem a földbe krajezáromat és öntözzessen hogy forint legyen belőle?

— Azt éppen nem, te kis libácska — szólt anyám mosolyogva. — Ezt én csak oktató például hoztam fel neked. A te krajezárodból majd úgy lesz forint, hogy ha ismét találssz vagy kapsz egyet, azt hozzá teszed és ha ezt majd sokszor ismétled, majd meglátod, hogy nemsokára forint lesz belőle.

— Igen ám, — feleltem én elszontyolodva — de nem lehet minden nap krajezárt találni az utcán.

Anyám átlátott gondolataimon s vigasztalva mondta:

— Csak türelem, édes leányom; a türelem rózsát terem! és megsimogatt arczomat.

— Igen ám, de a rózsáért nem vásárolhatunk semmit, ha azonban egy forintom volna, mi mindent lehetne azon venni.

— No ne búsulj, kedves leányom, majd eljön az idő, mikor a te krajezárodból is forint lesz.

Azután, hogy gondolataimat másfelé terelje, ki-vezetett a kertbe s miután ott egy pár veteményt megmutogatott, egy kedves versecskére kezdett tanítani s azt addig ismételtette előttem és ismételtette velem, míg könyv nélkül betanultam s tudom még ma is évek múltán. Szólt pedig a vers ekképpen:

Istennek hű szent anygala,
Engem, ki őrzésed alá
Az Úr kegyelmességéből
Bizattam születésemtől:
Malasztoddal ma látogass,
Őrizz, vezérelj, támogass. Ámen.

kodásunkhoz, számot vetettünk ugyan a nehézségekkel, melyek törekvéseinknek utjába fognak gördülni, de hogy azok olyanok legyenek, mint a milyeneknek most öt év múltán megismertük, nem mertük és nem akartuk elképzelni, mert ha próféta i ihlettel beláthattunk volna a jövő homályába, bizon, bizon alig lett volna bátorságunk bele fogni az olyannyira nehéznek látszó küzdelembe és már régen lelohadt volna tettvágyunk, ellankadt volna gyöngé emberi erőnk, ha nincs egy bár még mindig kicsiny, de igazi lelkesedéstől áthatott csoport, mely buzdit a kitartásra s nem csak erkölcsileg, de anyagilag is támogatva lehetővé teszi nekünk a napról-napra való élőködést.

A terhes közhivatali teendők mellett, melyek az egész nappalt igénybe veszik, munkálkodásunkhoz csak a másoknál pihenésre szánt éjjeli órák maradnak meg önként magunkra vállalt munkálkodásunkhoz, rovására a családi élet örömeink és testi épségünknek.

A socialisták napi 8 órai munkaidőt s az ünnepi teljes munkaszünetet követelik maguknak, nekünk, hogy hivatali teendőnknek, valamint a közélet érdekében elvállalt munkálkodásunknak megfelelhessünk, egyszer annyi időre van szükségünk, arról nem is szólva, hogy az ünnepnapok pihenőjét csak hírből ismerjük. A socialisták nem csak munkabéreik pontos kifizetését, de még azoknak emelését is követelik, minket eddigi olvasóink százai megfosztottak már eddig a nehéz munkával megérdemelt előfizetési díjak több ezer forintjától, melyek talán hivatali lettek volna némileg megjutalmazni munkánkat, mert a rendes és pontos embe-reink által becsületesen fizetett díjak alig elégségesek a vállalatunkat terhelő kiadások fedezésére.

Ilyen viszonyok mellett valóban nehéz dolog az embernek kitartónak lenni s csak az élénk kitűzött

célok nemes volta az, mely nem enged tágítanunk addig, míg fáradozásunk gyümölcsét nem látjuk megérni s nem találhatjuk föl olyanoknak is, kiknek a megszerzésben semmiféle érdemeik nincsenek.

Éjt-napot összevetve megirtuk a röpiratunkat, mely mig egyrészt föltárja az altiszti személyzet sérelmeit, addig másrészt rámutat azok gyógyítási módjára, erőnklet meghaladó kiadásokkal kinyomattuk a példányok százait, abban a reményben, hogy azok, kiknek érdekében íródott, sietni fognak a kész munkát maguknak megszerezni s nekünk ez által tett kiadásainkat megtéríteni s ime hetek előtt tett felhívásunknak eredménye, hogy öt-hat lelkesebb hívünk küldte be a művecskére előfizetését, nem említve azt a néhányat is, kik ezt már régebben megcselekedték.

Ha panaszkodunk, akkor azok, kiket a panasz nem illet, ránk támadnak, hogy minek tesszük, ha nem panaszkodunk, akkor meg helyzetünk nem javul, de rosszabbodik. Úgy vagyunk vele, mint a gyermek, melynek sirását azzal akarják elcsittítani, hogy megverik.

Nem panaszkodunk hát többé, hanem még egyszer és utoljára kérjük azt a negyedfélszáz olvasónkat, kik a lap előfizetési díját még be nem küldték, hogy ezt még e hó folyamán, azonban mindenesetre és legkésőbb a jövő hó elején beküldeni sziveskedjenek, valamennyi barátunkat pedig ismételtén kérjük, hogy a röpiratot maguknak megszerezvén, azt a sajtós boltba való vándorlástól mentse meg.

Ismerje el mindenki, hogy érdemes a munkás az ő munkájának bérére és a mienkhez hasonló nehéz harcztot végig küzdeni támogatás nélkül, elhagyatva nem csak nehéz, de szinte lehetetlen dolog, pedig ha a most küzdők kidülnek, kérdés, lesznek-e majd mások, kik a harcztot majd még egyszer fölvenni merészleldik.

Ez volt ezentúl legkedvesebb imádságom és még ma is az.

Ezután sok idő telt el s én már szinte megfeledkeztem a krajczáromról, midőn egy szép tavaszi napon kedves vendégeink érkeztek: a keresztatyám és a keresztanyám, mindkettő ünnepi öltözetben. Hirtenében nem is tudtam elgondolni, miért öltözködtek így ki, mert hiszen ünnepnap nem lehet, mert nekem iskolába kell mennem, már pedig ünnepnapon nem szokott lenni iskolánk, a rejtély azonban csakhamar meg lett fejtve. Keresztszülőim ugyanis maguk elé állítottak s miután mai születésnapom alkalmából minden jót kívántak, még egy szép tavaszi öltözetrel is megajándékoztak.

Uczezu neki! volt öröm, ujongás, tapsolás, mert hiszen nem mindennapi események közé tartozik új ruhát kapni.

Miután túlaradó örömöm kissé lecsilapodott, keresztanyám ölébe vett s kérdezte, hogy tanultam-e már valamint az iskolában.

Készséggel vettem elő palatáblámat s irtam arra a már megtanult betűket, később meg elmondtam az anyámtól megtanult versecskét is minden hiba nélkül.

— No, nagyon szép, édes leányom, látom hogy igyekezel, ezért jutalmat érdemelsz — szólt keresztanyám és zsebéből egy pénzdarabot elővéve, azt kezembe csúsztatta. — Csak igyekezzél kedvesem ezentúl is, máskor is meg foglak ajándékozni.

Hálásan kezet csókoltam a kapott ajándékért és siettem azt a krajczárom mellé tenni, ekkor azonban rögtön föltűnt, hogy ez a pénzdarab nem olyan, mint a másik volt, a színe egészen más. Később meg is kérdeztem édes anyámat erre nézve s tőle tudtam meg, hogy ennek az értéke tizszer annyi mint a másiké. No hiszen volt erre öröm! Tanultam is szorgalmasan s mikor nemsokára keresztanyám nevenapjára egy szép kis verset mondtam el, ismét kaptam tőle ajándékot, melyet megint az előbbihez tettem. Így lett lassan a krajczárból forint, a forintból könyveket vetünk, melyekből tovább is szorgalmasan tanulgattam.

LEVELEZÉS.

Kis-Sink (N. Küküllő m.) 1899 okt. 15.

Tekintetes szerkesztő úr!

Szabad legyen nekem is néhány szót ejtenem a községi csemetekertek fölállításáról és azok műveléséről a saját tapasztalataim nyomán.

A múlt év őszén volt alkalmam három csemetekertet telepíteni s valamennyit meglehetősen nagy területen, mint azt az itteni viszonyok meg is kívánták.

Az itteni kerület községeinek, névszerint Kis-Sink, Kálbor és Boholcz, ugyanis nagy kiterjedésű olyan területeik vannak, melyek sem szántóföldnek sem legelőnek nem alkalmasak s így jó főnököm Craus Géza m. kir. erdész úr elhatározta azoknak beerdősítését, minek következtében a községi intézkedési könyvekben előírta a kérdéses csemetekertek telepítését.

Ily módon létesült Kis-Sink községben 3 k. hold Kálboron 5 k. hold és Boholczon 3 k. hold területű csemetekert, melyekben tölgy, ákác és fekete fenyő csemeték tenyésztetnek.

Kis-Sink község csemetekertjében elvetve lett 70 hkt. tölgy, 12 klgr. ákác és 5 klgr. fekete fenyő mag s a csemeték száma: 569.400 tölgy. 10.000 ákác és 10.000 fekete fenyő.

A kálboriba elvetettünk: 160 hktl. tölgy, 15 klgr. ákác és 5 klgr. fekete fenyő magot, a csemeték száma pedig 2,576.200 tölgy és 48000 ákác; a fenyőmag vetés teljesen eredménytelen maradt.

A boholczy csemetekertbe elvetésre került 60 hktl.

A példabeszédet többé soha sem felejtettem el, hanem annak tanulságát követem ma is; haszontalanságra nem fecsérelem el a pénzt, mert a szegény embernek jól meg kell néznie minden krajczárt, mielőtt kiadja és azt is, hogy mire adja.

Mindezeket pedig azok okulására hoztam elő, a kik azt hangoztatják, hogy ha megalakul a nyugdíj és segély egyesületünk, sok lesz majd fizetni a tagsági díjat. Hát én csak azt mondom, hogy hosszú az az egy esztendő, sok napja van annak s ha mindegyiken félre teszünk egy pár krajczárt, melyet gyakran haszontalanságra is kidobunk, a sok krajczárból megnövekednek a forintok s észre sem vesszük, hogy mikép szereztük össze az évi járulékot, sőt még kedves lapunk előfizetési díja is kikerül a megtakarított fillérekből. Hej! pedig de jó lesz, ha majd ennek a veteményünknek a gyümölcsait majd egyszer élvezhetjük!

Polcz Józsefné Lang Juliánna.

tölgy, 20 klgr. ákác és 5 klgr. fekete fenyő mag s kaptunk ebből 340.400 tölgy, 52.400 ákác és 67.200 fenyő csemetét.

Itt még megjegyzem, hogy az itteni éghajlat nem kedvez a fenyő csemetéknek s ennek tulajdonítható az, hogy ezek csak részben sikerültek.

A tölgy, ákácot minden egyes község a saját csemetekertjében gyűjtötte, míg az ákác és fekete fenyő magot Leitner János körmenti magkereskedőtől szereztük be.

A csemetekerteket felügyeletem alatt az illető községek lakossága művelte s a következő mennyiségű napszámokat használtuk föl: Kis-Sinken 835, Kálboron 961, Boholczon 643 napszámot.

A kálbori csemetekertből egy millió csemete kerül eladásra, mi a községnek pár ezer forint jövedelmet biztosít.

Mindezeket pedig azért közlöm, mert hangoztatva lett, hogy a községi csemetekertek gondozása, a tanítókra, a megmunkálása pedig a tanulókra bízassék. En ezt határozottan kárhoztatom, mert a tanítók legnagyobb része csak annyit ért az erdei facsemeték neveléséhez, mint a hajdu a harangöntéshez, a tanuló gyermekek pedig az ilyen terhes munka végzésére már csak zsenge koruknál és gyenge testi erejükkel fogva sem alkalmasak. A csemetekertek fenntartásához önkéntlenül szükséges a megfelelő szakértelem és munkaerő; ezek hiányával minden fáradság kárba vész.

Itt még meg kell jegyezni, hogy az erdőörnek valóban sok fáradságába kerül a csemetekertek gondozása, miért is jogos és méltányos lenne, hogy ezért némi mellék javadalmazásban részesüljön, de hát úgy látszik, hogy nincs még olyan, a ki ezt méltányolni tudná.

Ha már a csemetekerteket a tanítókra akarják bízni és őket ezért javadalmazásban részesíteni, vajjon nem tehetik ugyanezt az erdőöröknél? Hiszen ezekre is ráfér az a kis mellékereset mostani szerény javadalmazásuk mellett.

Soraim közlését kérve tisztelettel vagyok a szerkesztő urnak

igaz hive
László István
járásírdő.

Hegyköz-Csatár (Bihar m.) 1899 október 14.

Tekintetes szerkesztő úr!

Bocsánatot kérek, hogy soraimmal terhelem, de nem állhatom meg, hogy ne értesítem arról a ritkaságszámba menő dologról, mely a nagyváradi püspökség tulajdonát képező csatári erdőben nyiladék tisztítás alkalmával történt s mely élő bizonyossága annak, hogy az emberek nem okulva számomos elriasztó példán még mindig milyen könnyelműséget tanusítanak élelmük megválogatásánál. Munkásaim ugyanis a megszokott időben reggelijük elköltése végett letelepedtek, én pedig ezt az időt sem akarván tétlenséggel elpazarolni,

puskával kezemben megindultam kissé körülnézni a környéken. Alig negyed órai ide-oda járás után visszafelé vettem utamat, midőn már jó távolról átható jajgatást hallottam s a hangok különféleségéből mindjárt észrevettem, hogy azok nem egy, de több embertől erednek.

Rosszat sejtve futó lépésben rohantam munkásaim felé s közel érve elszörnyedve láttam, hogy azok közül hárman már szinte félholtan hevernek s rettenetes haláltusájukban rugdalóznak, a negyedik pedig egy tuskó mellé kuporodva keservesen nyöszörög s erős hideg rázza. Hosszas kérdezősködésemre ez tudta csak nagy nehezen kinyögni, hogy az erdőben gyűjtött gombából lakmároztak. Elszörnyedtem arra a gondolatra, hogy itt négy ember élete essék a könnyelműség áldozatává, mlg végre hosszas vergődés után három munkás magához tért, a negyedik azonban, az öreg Tarpai Imre aligha fog többé gombát enni, mert ez a mérges eledelből hét darabot evett meg s midőn soraimat írom, még mindig a halállal vívódik és életben maradásához nincs remény.

Valóban itt lenne az ideje, hogy az emberek megtanulnák a mérges gombának a jótól való megkülönböztetését és óvatosak lennének annak megválasztásában

Tisztelettel vagyok a szerkesztő úrnak
igaz hive Széll József
püspöki erdőőr.

Különfélék.

Figyelmeztetés. Mindazokat kiknek előfizetésük már régebben lejárt vagy a folyó hó végével lejár, a czimszalagon figyelmeztettük s reméljük, hogy az előfizetési díjak beküldésével ettől a sok időt rabló munkától meg fognak kimélni. A röpirat szétküldése a jövő elsején veszi kezdetét, kérjük tehát az érdeklődőket, hogy azt addig rendezni sziveskedjenek.

Betörés a csendőrkaszárnyába. Szolnokon a minap vakmerő betörés történt. Két ismeretlen jómadár betört a csendőrkaszárnyába, ahol vagy 20—40 csendőr aludt. A betörők feltörték az irodát; a pénztárt kivitték az udvarra, ott kényelmesen kinyitották a vasszekrényt s elvittek belőle ötszáz forintot. Hajnalban, amikor az őrsparancsnok betért az irodába, nem találta ott a pénzszekrényt. Riadót fuvatott, a csendőrök álmosan összegyülekeztek, de a betörők akkor már elmene-kütek a kaszárnyából.

A papir. Emile Gautier a Libertében azt a kérdést tárgyalja, hogy mi lesz a régi újságokból. Ismeretes, hogy a régi papirból új papirt is csinálnak. De az még nem minden. A papirból aztán nemcsak újságokat, folyóiratokat, könyveket, szerelmes leveleket, idézéseket jegyzőkönyveket, bankjegyeket, cigarettéket és választási blankettákat csinálnak. Az újabb időkben a papirból már butorokat is készítenek, azonkívül padlókat, tetőket kocsikerekeket, vasuti, kerekeketk palackokat és hordóat,

csöveket és pipákat, ágyukat, szöveteket (selymet, gyapjút), cukrot, alkoholt és robbantó anyagokat. A sor még nem teljes. A régi újságokból kikerül még egyéb is. Műasztalosok, esztergályosok és más mesteremberek rengeteg sok papirost használnak el kefékre, fésűkre, kézi tükrökre, dohányszelencékre, különböző skatulyákra, erszényekre, cigaretta tárcákra, késnyelekre és esernyőkre. Készítenek papirból korall-, borostyán-, malakit-, kagyló-, elefántcsont-, gyöngyház- és egyéb utánzatokat. Felhasználják a papirost billiárdgolyók, zongorabillentyűk, lószerszám, labdák, művirágok készítésére. Szóval, a papiros nem vész el. Hát még a jövőben! Bizonyos, hogy utódaink cipője, ruhája papirból lesz.

Öngyilkosság puskaporról. A miskolci tüzlaktanyába egy öngyilkos embert vittek be a katonák. Valami szegény munkásember volt — a nevét maig se tudják — aki egy eddig még ismeretlen módon vetett véget az életének. Egy marék puskaport gyömöszölt a szájába, s meggyújtotta. A por fölrobbant, és szétvetette a szerencsétlen ember fejét.

A világ legnagyobb orgonája. Sidneyben van. Kétszázezer forintba került és három esztendő telt bele készítésébe. Az orgonának öt klaviatúrája van, száznegyvennégy regisztere és 8—9000 sipja, a melyek közül a legnagyobb hatvannégy láb hosszú. A fuvókat nyolc lörejeű gázmotor látja el levegővel. A teremben, a melyben az orgona föl van állítva, hatezer ember fér el.

Leégett gőzfürész. Turóc-Turánban a báró Popper gőzfürészében tűz ütött ki, a mely az egész gyárat elemésztette. A száraz faanyagban a tűz rohamosan terjedt és rövid idő alatt a gyárral együtt az egész faanyag hamuvá lett. Mentésre természetesen gondolni sem lehetett. A tűz számos munkáscsaládot tett keresetképtelenné. A kár jelentékeny.

Halott-élesztő készülék. Tudvalevőleg a vízbefulladtakat úgy éleszthetjük a legsikeresebben, hogy a nyelvüket huzogatjuk s gyakran, bizony hosszasan kell a műtétet folytatni, hogy eredményhez jussunk. Tíz percig fél óráig, olyik esetben két sőt három óráig. Ha a mentő nem csügged, néha csudákat mivelhet, de rendszeren elfárad, mielőtt bizonyossá lehetett volna, hogy a páciense mentetlen. A mentők munkáját kívánná megkönnyíteni Laborde orvos, ki a mult héten mutatta be a francia orvosi akadémiában két nyelv huzogató találmányát; az egyik óraműre jár, a másikat villamoság hajtja.

Cigányok. Eddig mindig elrabolták a gyerekeket a cigányok — a Hoffmann-féle mesés könyvekben. Most kitűnik, hogy Hoffmann tudta, hogy mit beszél. A baranyavári Lucs nevű községből elünt egy nyolc éves fiúcska, Sched Ferenc. Talán sohasem találják meg a gyereket, ha a napokban a boszniai Bjelmában állomásozó csendőrség előtt az időközben legénynyé fejlett gyerek meg nem jelenik. Sched Ferenc elmondta, hogy az utolsó élel játszott, mikor a cigányok ellopták s sebes vágatással vitték ki a faluból. Két nappal a szöktetés után összeferték a jobb lábát és tüzes vassal égették összevissza a kezét, a karját. Utóbb még a szemét is kiégették. Egy kis cigányleány segítségével most megszökött Sched Ferenc kintói közül s az éppen Bjelmában tartózkodó csendőröknél jelentkezett.

Emberismeret. Állítólag nem csupán barátjai révén ismerhetjük meg felebarátunkat, de jellemzi a dohányos embert az is, hogy miképp szívja a szivart. Az

ki keményen fogai közé szorítja a szivart s le nem teszi akár ég, akár kialudt: rossz máju, követelő, kapzsi ember s jó óvakodnunk tőle. Az, a ki könnyedén eregeti a füstöt s gyakran ki-kikapja a szivart a szájából, hogy gyönyörűséggel szemlélgesse a karikázó füstöt: az jó fiu, bizalmas természetű, nyílt, szívét a tenyerén hordja. Az, a ki szivarozás közben, nagy óvatosan arra ügyel, hogy szivarján mentül tovább éppen maradjon a hamu: gögös, hiu, frivol ember. Tessék körültekinteni s ki-ki megügyelheti szivarozó felebarátait . . .

Vége a világnak. Muszka mankaskőrőkben némely helyen, különösen pedig a charkovi kerületben egyre jobban terjed az a hit, hogy a világ nemsokára el fog pusztulni. És készülnek is már a nagy eseményre. Csapatosan hagyják oda a szántóföldeket és a gyárakat és mennek haza a falujukba, hogy otthon haljanak meg. Egy ipartelepnek a gazdái, hogy tönkre ne jussanak végképpen, a hatóság segítségét kérték, hogy a népet felvilágosítsák és a szökevényeket visszatérésre bírják.

Gyorsaság nem boszorkányság. Az amerikaiak oly villamos vasutat terveznek, mely óránként legalább 160 kilométernyi sebességgel rohanna. Már megalakult e célra egy társaság. Ha a kísérlet sikerül, oly vasut építését próbálják meg majd Filadelfia és New-York között, mely perczenként 3 kilométert, azaz óránként 180 kilométeres és zörgős mérséklése végett a kerekekre kaucsuk gyűrűket fognak alkalmazni.

A legöregebb házaspár. Stansley Péter és Stansley Zsuzsánna, Ohio-államban, Sanduskyban, házasságuk nyolcvanadik évfordulóját ünnepelték. Származásukra négyek és kora gyermekesüktől fogva ugyanott laktak. 1818-ban keltek egybe és tizenkét gyermekük közül csak a négy legifjabb van életben. Péter bácsi százket, a felesége kilencvennégy éves. A vén pár viruló egészségnek örvend, eszükágában sincs a halál és remélik, hogy még látnak szép napokat és éveket.

Tizenhat éve alszik. Párisban, mint onnan írják, él egy leány, a kinek sajátságosan beteges állapota már régen foglalkoztatja az orvosok figyelmét.

Egy hete mult tizenhat éve annak, hogy a harminczöt éves leány, Boyenval Margit, mélységes álomba merült a mélyből azóta sem ébredt föl. Mint ideges és iszákos szülők gyermeke, már egészen fiatal korában sokat szenvedett hisztérikus bántalmakban. Tizenkilenc éves korában, 1883-ban, egy este nagyon kimerítették szenvedései, úgy, hogy elvesztette eszméletét és elaludt. Ettől a naptól kezdve folyvást egyhuzamban alszik és az orvosok azt hiszik, hogy már föl sem fog ébredni, hanem egész életét álomban tölti. A különös teremtest tápláló cső segítségével tejjel, huskivonattal és peptonnal táplálják s noha mindezekből csak igen keveset kap, az alvó leány még alig vesztett teste súlyából. Az orvosok ezt azzal magyarázzák ki, hogy az ember szervezetének minden letargikus álomban és egyáltalán minden hisztérikus állapotban csak nagyon kevés táplálékra van szüksége, mert a többékevésbé megmerevedett testrészek funkciója igen meglassul, s a szervezetet megkíméli. Így például ebben az esetben is a leány folyton mozdulatlanul fekszik és szívműködése is olyan csöndes, hogy csak orvosi műszerrel lehet észrevenni halk kopogását.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos

Podhradzky Emil.

Allás csérézés.

Egy 24 éves nőtlen fiatal ember, ki az erdőőri szakiskolát végezte, az erdőőri szakvizsgát kitűnő eredménnyel letette, most egy nagyobb uradalomnál a gazdászattal is foglalkozik, az erdészethél 7 évi gyakorlatát van, beszél magyarul, németül, tótul, kevésbé románul is, állását változtatni, esetleg elcsereálni óhajtja. Kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Címe megtudható az Erdészeti Ujság szerkesztőségénél.

FONTOS! a vadászat kedvelőire, erdőőrökre, vadőrökre erdőőri és vadőri szakvizsgákra készülődőkre nézve, hogy a különféle hasznos és káros vadak szaporodási helyeiről, a vemhesség vagy költés idejének tartamáról, a szaporulat mennyiségéről, valamint azok testnagyságáról tájékozva legyenek s egyeseknek, kivált a kártékonyaknak nyomait ismerjék.

Mindezeket egy pillanat alatt megmutatja a

★ VADÁSZ-NAPTÁR, ★

mely hasznossága mellett még minden vadászszoba falának valódi hisztét is képezi. Különösen jellemzi ezt a naptárt könnyű áttekinthetése.

A Vadász-Naptár megrendelhető szerzője

Fukász István,
m. kir. fővadásznál LIPTÓ-UJVÁR.

1 drb. ára 50 kr., 5 drb. 2 frt 25 kr., 10 drb. 4 frt, esomagolási és póstadij nélkül. — 50 darnb ára 20 frt s az ár előleges beküldése mellett a szállítás bérmentve.

Megrendelések vagy az ár előleges beküldése, vagy pedig utánvét mellett eszközölhetők, az utóbbi mód azonban sokkal költésesebb.

A Vadász-Naptár-nak nem lenne szabad egy jóra való vadászember szobájából sem hiányoznia.

ERDÉSZETI MAGVAK!

Magyar Fenyőmag Pergető Intézet

és erdészeti magkereskedés

FARAGÓ BÉLA, Zala-Egerszegen,

kitüntetve diszoklevél, arany-, ezüstéremmel,

ajánl mindennemű hazai és külföldi szavatolt legmagassabb csiraképességű

ERDÉSZETI MAGVAKAT, TÖLGYMAKKOT.

Ezen czég akác, juhar, kőris
és jegenyefenyő magot óhajt venni és mintával
ellátott ajánlatokat kér.

Árjegyzék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozatának
gyűjteménye kívánatra bérmentve küldetik.

2—6

ERDÉSZETI MAGVAK!

MEGJELENT

a

BLUM ÉS TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus
hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjalag megbízott
a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruha szállításával.

Tisztelettel értesítjük, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítettnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják
régii vevőinket félrevezetni.

Kiváló tisztelettel

BUDAPEST, IV.
Sütő utca 2, Szervitater sarkán.

BLUM és TARSÁ

elsőrangú egyenruha készítő intézete.

Ő csász. és kir. Fensége József főherczeg udvari szállító.
Szerb kir. udvari szállító. A földm. m. kir. miniszterium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.